

SABANCI VAKFI

“Nesilden Nesile Hayırseverlik”

Seminer Deşifresi

8 Aralık 2011

Sabancı Center, Hacı Ömer Konferans Salonu

İstanbul

Konuşmacılar:

Dr. Peggy Dulany, Synergos Enstitüsü

Michael Quattrone, Hearthfire

Moderatör:

Filiz Bikmen, Sabancı Vakfı Programlar ve Uluslararası İlişkiler Direktörü

GİRİŞ

Filiz Bikmen: Sabancı Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı Sayın Güler Sabancı, 3. sektörün değerli temsilcileri, Saygıdeğer konuklar, Basınıımızın değerli temsilcileri; Sabancı Vakfı tarafından düzenlenen “Nesilden Nesil Hayırseverlik” konulu seminerimize hoş geldiniz.

Geleneksel hale gelen seminerlerimizin bu yıl beşincisini düzenliyoruz. Köklü geçmişlerinden aldıkları hayırseverlik mirasını günümüze taşıyan çok özel, çok değerli iki konuğumuz var bugün. Rockefeller ailesinden Dr. Peggy Dulany ve Michael Quattrone. Kendilerine tekrar hoş geldiniz diyorum.

Programımıza başlamadan önce kısaca akış hakkında size bilgi vermek istiyorum. Sabancı Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı Sayın Güler Sabancı'nın açılış konuşmasından sonra konuşmacılarımızı size takdim edeceğim. Kendileri yaklaşık on beşer dakikalık birer sunuş yapacaklar. Sonra üçümüz söyleşi formatında tartışmaya geçeceğiz. Kısa bir aradan sonra tartışmaya devam edeceğiz, ardından soru-cevap kısmına geçeceğiz.

Şimdi Sabancı Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı Sayın Güler Sabancı'yı açılış konuşmasını yapmak üzere kürsüye davet ediyorum.

AÇILIŞ KONUŞMASI

Güler Sabancı: Sayın Valim, Değerli Vakıf ve Sivil Toplum Kuruluşlarının Temsilcileri, Saygıdeğer Konuşmacılar, Dostum Peggy Dulany ve Michael Quattrone, Değerli Misafirlerimiz, Basınıımızın Değerli Konukları, Sevgili Gençler; evet, bugün aramızda beni çok sevindiren ciddi bir genç grubumuz da var; Sabancı Center'a hoş geldiniz.

“Sabancı Vakfı Filantropi Seminerleri”mizin beşincisini yapıyoruz bugün. Katılımınız ve gösterdiğiniz ilgi için hepinize teşekkür ediyorum.

Geçen yılki seminerimizde “Hayırseverlik Dünyayı Değiştirebilir mi?”, sorusunun yanıtlarını aramıştık. Bu yıl ise “Nesilden Nesile Geçen Hayırseverlik”i konuşacağız.

Bu seminerleri 10 Aralık'a yakın yapıyoruz ve tercihen o gün ya da ona çok yakın yapıyoruz. Çünkü biliyoruz ki 10 Aralık Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Günü ve hayırseverlik çalışmalarının insan haklarında çok önemli bir yeri olduğuna inanıyoruz.

Bugünkü konuşmacılarımız Synergos Enstitüsü Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Peggy Dulany ve oğlu Michael Quattrone. Hepinizin, bütün dünyanın bildiği, Amerika'da ve dünyada zenginliğiyle ama bence daha da önemlisi hayırseverliğin bir sembolü olan Rockefeller ailesinin başı David Rockefeller'in kızı dostum Peggy ve torunu Michael... Kendi kişisel deneyimlerini ve hikayelerini ve ilham aldıkları konuları bizlerle paylaşacaklar. Kendilerine bir kez daha davetimizi kabul edip geldikleri için teşekkür ediyorum.

Değerli Konuklar,

Bizim kültürümüzün, ülkemizin kültürünün de çok önemli bir parçasıdır hayırseverlik. Ve bize güç veren bir toplumsal miras olduğuna inanıyorum hayırseverliğin...

Biz de Sabancı Ailesi olarak bu kültürün bir parçasıyız. Bu kültürün içinde, toplumsal gelişmeye katkıda bulunmanın en temel vazife olarak benimsendiği bir ailede yetiştik. Bizim için hayırseverlik

bir aile değerimizdir. Rahmetli Hacı Ömer dedem, “bu topraklardan kazandıklarımızı bu toprakların insanlarıyla paylaşmalıyız” derdi, bu ilkeyi benimsedik.

Bugün bir araya gelmemize vesile olan Vakfımızın temellerini de, babaannem Sadıka Sabancı'nın 37 yıl önce tüm malvarlığını bağışlayarak attı.

Vakfımız bu temeller üzerinde, tüm Sabancı ailesinin ve büyük saygıyla anıyorum, tüm Sabancı çalışanlarının destekleriyle bugüne geldi.

Türkiye'ye kazandırdığımız 120'den fazla kalıcı eser, 36.000'in üzerinde burs, 800'ü aşkın ödül ve hibe programlarımız ile dokunduğumuz hayatları görerek “paylaşmanın” gücünü daha da fazla hissediyoruz.

Hacı Ömer Sabancı'nın “paylaşmak” ilkesini, Sadıka Hanım'ın “öğretilerini”, nesilden nesile aktarmak için var gücümüzle çalışmaya devam ediyoruz.

Değerli Misafirlerimiz,

Nesilden nesile bu miras aktarılırken, hayırseverlik anlayışı da değişiyor, çünkü dünya değişiyor. Dünya değiştikçe, sorunlar değişiyor ve gelişiyor, ihtiyaçlar çeşitleniyor. Bir Vakfın toplumuna katkıda bulunması için toplumun ihtiyaçlarını yakından izliyor olması gerekiyor ve buna göre çalışmamız gerekiyor.

Geçtiğimiz günlerde, desteklediğimiz projelerin sahiplerini dinlediğimiz “Ekim Zamanı” isimli bir deneyim paylaşım toplantısı yaptık. Proje sahipleri bizlere, yaşadıkları deneyimleri ve dokundukları hayatların hikayelerini anlattılar. Bir kez daha sivil toplum kuruluşlarının bu çalışmalarda rolünün ne kadar önemli olduğunu gördük. Toplumsal değişim, sivil toplum örgütlerinin çalışmaları olmadan gerçekleştirilemez.

Demokratik ve gelişmiş bir ülkenin en temel üç gücü var: Biri “güçlü devlet”, diğeri “etkin bir özel sektör”, diğeri de “aktif bir sivil toplum sektörü”. Ve elbette ki bu aktörlerin arasında olan güçlü ortaklıklar, başarılı işbirlikleri günümüzde daha da önem kazanıyor. Çünkü toplumsal gelişme ancak beraber çalıştığımız zaman sürdürülebilir hale geliyor. Beraber çalışıyor, beraber üretiyoruz çözümleri...

Vakfımızın bu anlamda geldiği noktayı gurur verici buluyorum, bir örnek olarak görüyorum. Bu noktaya gelmesinde emeği geçen, Vakıf'ta görev alan değerli arkadaşlarım Hüsnü Bey, Zerrin Hanım, Filiz Hanım ve tüm Vakıf çalışanlarına ve onları yürekten destekleyen Sabancı çalışanlarına da huzurunuzda teşekkür ediyorum.

Gelecek nesiller için bırakabileceğimiz en önemli mirasın beraber çalışma kültürünün oluşması ve hayata geçmesi olduğunu düşünüyorum. Sağlıklı ve başarılı ortaklıklar kurmak ve yönetmek bizim kültürümüzde var. Gerek şirketlerimizde, gerek üniversitemizde gerekse Vakfımız aracılığıyla bunu gelecek nesillere aktarmak için çalışıyoruz.

Bugün de gelecek nesillere böyle çalışmalarını başarıyla aktarmış bir modeli sizlerle beraber bizler de ilgiyle izleyeceğiz ve dinleyeceğiz ve daha öğrenecek çok şeyimiz olduğunu da hep beraber göreceğiz.

Bir kez daha bugünümüze katıldığımız, bizimle beraber bugünü paylaştığımız ve beraber öğrenme sürecine katıldığımız için Sabancı Vakfı adına hepinize çok teşekkür ediyorum ve bu toplantının hepimize, tüm hayırseverlere hayırlı olmasını diliyorum. Teşekkür ederim.

Filiz Bikmen: Sayın Güler Sabancı'ya konuşması için teşekkür ediyoruz. Şimdi değerli konuşmacılarımızı size takdim etmek istiyorum.

Dr. Peggy Dulany, yoksullukla mücadelede etkili, yerel odaklı ve katılımcı çözümler üreten Synergos Enstitüsü'nün kurucusu. 2001 yılında babası David Rockefeller ile birlikte Synergos bünyesinde Global Philantropists Circle'i (Küresel Hayırseverler Ağı) kurdu. Sayın Güler Sabancı'nın da dahil olduğu 25 ülkeden gelen 250'den fazla hayırseveri bir araya getiriyor.

Peggy, Synergos'tan önce Birleşmiş Milletler, New York City Partnership, Ford Vakfı, National Endowment for the Arts gibi kurumlarda sağlık, aile planlaması, gençlik ve eğitim alanlarında çalıştı. Yüksek lisansını Radcliffe Koleji'nden onur derecesiyle tamamlayan Peggy, doktorasını Harvard Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nden aldı. Peggy bugüne kadar Rockefeller Brothers Fund ve Africa-America Institute gibi 30 farklı kurumun yönetim kurulunda yer almıştır. Peggy Dulany'yi sahneye davet etmek istiyorum.

Diğer konuğumuz Michael Quattrone. Hearthfire isimli kuruluşun kurucusu ve Peggy'nin oğlu. Hearthfire her insanın iç huzura ulaşması ve yaratıcı ifade ile liderliği güçlendirmek üzere çalışmalar yapıyor. Northwestern Üniversitesi ve New School'dan mezun olan Michael, Johns Hopkins Üniversitesi'nde "Tiyatro, Sanatlar ve Etütler" fakültesinde öğretim görevlisi olarak da çalıştı. New York Visible Tiyatrosu'nda sanat alanında çalışmalar yaptı ve yine New York'ta yazarların eserlerini sesli olarak paylaştıkları mekanın küratörlüğünü yaptı. "Rhinoceroses (Gergedanlar)" isimli kitabın yazarı olan Michael'in şiirleri çeşitli dergi ve antoloji kitaplarında yer aldı. Michael Quattrone'yi de sahneye davet ediyorum.

Şimdi moderatör şapkamla öbür tarafa ve farklı bir dile geçiyorum, bundan sonra İngilizce devam edeceğiz.

KONUŞMALAR:

Filiz Bikmen: Hoşgeldiniz. Sizleri konuk etmekten büyük bir memnuniyet ve onur duyuyoruz. Konu "Nesilden Nesile Hayırseverlik" olunca sizlerden daha uygun ve daha ilham verici iki konuk olamazdı diye düşünüyorum. Burada olmanız bize gerçekten heyecan veriyor. Sözü fazla uzatmadan, açılış yorumları ve konuyla ilgili paylaşımları için sözü Peggy'e veriyorum.

Dr. Peggy Dulany: Sabancı ailesi bugün burada ele alacağımız pek çok ilkeyi içinde barındırdığı için bugün bu topluluğa hitap etmek üzere davet edilmiş olmak benim için büyük bir ayrıcalık. Bunun da ötesinde, gurur duyduğum oğlum Michael'la bu platformu paylaşmak sonsuz bir memnuniyet kaynağı.

Sözlerime hayırseverlik, liderlik ve değerler ile ilgili düşüncelerimle giriş yapacağım. Bunun kişisel olarak ailemi ya da sizinkini nasıl etkilediğini daha sonra ayrıntılı olarak tartışabiliriz. Bildiğiniz gibi 'filantropi' eski Yunanca'da 'insanlık sevgisi' anlamına geliyor. Özünde paradan çok daha fazlası yatıyor. Beni bu konuşmada paradan çok fazla söz ederken duymayacaksınız.

Şöyle bir varsayımla başlayayım: Bugün içinde yaşadığımız, çatışmaların, suçun, küresel ısınma ve benzeri pek çok sorunun olduğu karmaşık toplum ortamında hepimiz korkuyla yaşıyoruz. Bana göre korku, sevginin zıt anlamlısı. Korku, kalbin kapılarını kapatıyor. Bizi küçük kılıyor ve içimizdeki bir ses bize 'kendini güvenceye al' diyor. Ancak kendimizi güvenceye alırken, aldığımız riskleri de sınırlıyoruz.

Dolayısıyla, insanlar ve hayırseverler olarak dünyaya katkıda bulunabilmek için önce kendimizi tanımamız gerekiyor, çünkü ancak bu şekilde korkularımızın üstüne gidebilir, potansiyelimizi en

üst, en yaratıcı düzeyde gerçekleştirebilir ve gerçek birer lider olabiliriz. Sadece daha fazla iş yaparak kendi içimizde ya da dünyada bir fark yaratamayız. Durup düşünmeye, kendimizi daha iyi anlamaya ihtiyacımız var; insanlara değerlerimizi aktarabilmek için sözlerimizle değil davranışlarımızla model teşkil etmemiz gerekiyor.

Liderlik temasına geçerken, Synergos'ta bir süredir geliştirdiğimiz, 'liderlik köprüleri oluşturma' dediğimiz bir konseptten söz etmek istiyorum; bu, farklı kesimlerden insanlara ulaşarak onları bir araya getirme kapasitesi demek. Ancak bazılarınız iş dünyasına mensup olduğunuz için bu kavramı David McClelland ve daha sonra Dan Goleman tarafından işlenen, EQ olarak da bilinen Duygusal Zeka kavramı bağlamında ele almak istiyorum.

EQ ya da Duygusal Zeka'nın bazı anahtar yönleri araştırılmış. Araştırmalar yüksek EQ'su olan liderlerin (şu anda iş dünyası bağlamında konuşuyorum) %20'sinin norma göre daha yüksek performans sergilediğini, EQ'su düşük liderlerin ise %20 daha düşük performans sergilediğini gösteriyor. Dolayısıyla burada opsiyonel bir başarı faktöründen değil, anahtar bir liderlik vasfından söz ediyoruz ki bu, üzerinde çalıştığımız liderlik köprüleri oluşturma kavramına çok uyuyor.

O halde hayatımıza dahil ettiğimiz, değerlerimizi oluşturmamızı sağlayan, liderlik kimliğimizi şekillendiren duygusal zekanın bazı bileşenleri neler? İlki **öz farkındalık**. Öz farkındalığı olan insanlar kendi iç seslerini dinleyip anlayabilen kişilerdir. 'Hayır, o riske girme, çok korkutucu!' diyen iç ses, ya da 'Bunu yapabilirim' diyen ses, ya da 'Yaptığım şeylerin başkaları tarafından bilinmesini istiyorum' diyen egonun sesi. Öz farkındalığı olan bir bireysek, sahip olduğumuz becerileri ve değerleri değerlendirebiliriz. Korkularımızı anlayabilir ve dönüştürebiliriz.

Mevlana'nın bir şiiri var. İngilizcesini okuyacağım, sizler için orijinal Türkçesine çevrilecek. Şiirin özünde, kendimizin farkında olma ihtiyacı yatıyor. Şiirin adı, 'Misafirhane':

*İnsan kısmı bir misafirhane,
Her sabah yeni birisi gelir.*

*Bir sevinç, bir bunalım, bir zalimlik,
Aniden farkına varmak bir şeyin,
Hepsi beklenmedik misafir.*

*Hepsini karşılayıp eyle!
Evini vahşetle süpürüp,
Bütün mobilyalarını boşaltan
Bir kederler kalabalığı bile gelse.*

*Her geleni alnınun akıyla misafir et.
Olur ki yeni bir zevk getirmek için
Boşalttılar evini.*

*Karanlık düşünce, utanç ve garez,
Hepsini gülerek karşıla kapıda
Ve buyur et içeri.*

*Minnettar ol her gelene
Kim gelirse gelsin.
Çünkü bunların her birisi
Öte taraftan bir kılavuz
Olarak gönderildi.*

Duygusal zekanın ikinci bir boyutu da **kendi kendini yönetebilme**. Aslında bundan kasıt dürtü kontrolü. Bazen işler çığırından çıkabilir, ancak bunu dışa vurmak fayda sağlar mı? Kendi kendini yönetme becerisi o anda kızgın ya da üzgün bir dürtüye sahip olduğumuzu fark etmek ve bunu dışa vurmak için doğru zaman olup olmadığına ya da bunu nasıl ifade edeceğimize karar vermek demektir. Bunu yapabilmek değişime adapte olmamızı, belirsizlik karşısında rahat olmamızı sağlar. Kendi kendilerini yönetebilen pek çok kişi düşünmeye, durup kendini değerlendirmeye de eğilimlidir.

Bir sonraki beceri **empati**; kritik bir faktör. Empati, kendimizi başkasının yerine koyabilme kabiliyeti demektir. Başkalarının duygularını sahiplenme değil, başkalarının duygularını anlayabilmedir. Bu beceri ekip oluşturmamızı, işbirliği ortamı yaratmamızı, grupların fikir birliğine varmasını kolaylaştırır ve günümüz dünyasında kritik bir beceridir. Küreselleşen dünyada kültürler arası, sektörler arası ve ideolojik bağlamdaki diyalogu anlamamızı sağlar.

Bir sonraki bileşen, **sosyal beceriler**. Güçlü sosyal becerileri olan insanlar geniş bağlantılara ve ağlara sahiptir ve fikir birliğine ulaşma konusunda yeteneklidirler. Kişileri ortaklıklar çerçevesinde bir araya getirirler ve iyi birer ekip yöneticisidirler; ikna kabiliyetleri de yüksektir.

Dolayısıyla bir sonraki nesilden aile üyelerine ve liderlere bu karmaşık dünyada yön bulabilme ve liderlik yapabilme kapasitesini aktarmak istiyorsak, hangi değerlere sahip olmalı ve model teşkil etmeliyiz? Ben, öz farkındalığı en güçlü değerlerden biri olarak görüyorum. Öz farkındalık şeffaflığı da içinde barındırıyor. Kendi annemi düşünüyorum; oldukça aşırı, hatta bazılarının göre dengesiz denebilecek bir insandı. Ancak kendi kendini anlamaya başladığında, neler olup bittiği ve kendini anlama süreci konusunda bize karşı şeffaf davrandı ve şeffaflığı inişli çıkışlı karakterinin bizde yaratabileceği olumsuz etkileri önemli ölçüde azaltmış oldu. İkincisi dürüstlük; dürüstlük farkındalıktan gelir ve savunduğunuz değerler doğrultusunda bir yaşam sürmek demektir. Güven. Başkalarına dair deneyimimize dayalı güven, çocuklarımızın güvenilir bireyler olması konusundaki deneyimimiz... Güven; güvenilirliği, empatiyi, sevgi duygusuyla başkalarına uzanmayı doğurur.

Ailem ve aile içinde değerlerin aktarımı ile ilgili birkaç nesil öncesine dayanan bazı örnekler var... John D. Rockefeller'ın hayatının belki de en travmatik olayı olan Ludlow Katliamı'nda, ilişkide olduğu bir şirket bazı güvenlik güçlerini devreye sokuyor ve bir ayaklanma sonucunda birçok işçi hayatını kaybediyor. Bu olayın ardından oğlundan çok zor bir şey yapmasını, katliamda yakınlarını kaybeden aileleri ziyaret etmesini istiyor. Oğlu bunu yapacak cesaret ve empatiyi sergileyerek babasının güvenini kazanıyor ve babası bu noktada ailenin gelecekteki hayırseverlik işleri için tüm servetini oğluna devrediyor.

Ailemizin çeşitli vakıfları kurulurken ki Michael bundan daha ayrıntılı söz edecek, amaç bir sonraki nesli hazırlamak, bir sonraki nesle güvenmektir, böylelikle o güne dek oluşmuş olan kuralları harfi harfine izlemek yerine, gelecek nesillerin kendi tutkularını geliştirmesi ve kendi nesilleri için geçerli olan alanlara finansman sağlamaya başlamaları amaçlanır.

Son olarak, babamla ilgili dikkatimi çeken şey, farklı tipte birçok insanla tanışma eğilimiydi. Sanki zihninde bir bilgisayar var gibiydi; kişiler arasında bağlantılar kurar ve bir kişiden diğerine göndermeler yapabiliyordu. Bu davranışının beni çok etkilediğini fark ettim; bunun nedeni bana böyle söylemesi değil, sorunlara yaklaşırken bir model teşkil etmesiydi. İşte bu nedenle 5 yıl boyunca New York City Partnership'te çalıştım; doğrudan onunla çalışıp bu türden köprüler oluşturma işini öğrenebilmek için... Az sonra dinleyeceğimiz oğlum Michael'ı yetiştirirken onun dürüstlüğüne, tutkularına, kendi hayatını yaşama biçimine, tutkusunu izleyerek bir birey olarak sağlayabileceği en

iyi katkıyı sağlayacağına, tüm varlığıyla dünyaya katkıda bulunacağına güvendim; bu sadece onun karakteriyle ilgili değil belki kendi karakterimden dolayı da benim için çok doğal bir süreçti. Az sonra bunun ne kadar harika bir kazanım olduğunu sizler de dinleyeceksiniz.

Özetle, bütün bunları kendinize nasıl uygulayabileceğinizi düşünürken işe kendinizden başlayın... Kendinize zaman ayırın. Sürekli bir koşuşturma halindeyiz; sürekli bir şeyleri bitirmek, çözmek peşindeyiz. Bütün bunlar önemli elbette, ancak gerek bir rehberle, gerek yoga ya da meditasyon ile kendi kendimize düşünmeye zaman ayırırsak, bu süreçte korkularımızın, sınırlarımızın, özlemlerimizin, tutarsızlıklarımızın ve aynı zamanda güçlü yönlerimizin ve tutkumuzun farkına varabiliriz. Size dürüst geri bildirimde bulunacağına güvendiğiniz mentorlar bulun; kendinizin ve güvendiğiniz kişilerin paylaşma riski alacağı, korkularını ve hayallerini tartışacağı güvenli alanlar bulun ya da bu tür ortamların yaratılmasına yardımcı olun. Geri bildirim isteyin. İçinizdeki kimliği dışarıya yansıtmanız dünyaya vereceğiniz gerçek mesaj ve katkı olacaktır. Çocuklarınız onlara ne söylediğinizden çok, kim olduğunuza, nasıl davrandığınıza bakarak sizden öğreneceklerdir. Liderlik yaptığınız kişiler için de aynısı geçerli; değişime model olun, ya da Gandhi'nin söylediği gibi, görmek istediğiniz değişimin kendisi olun. Sonuçlar ve dünyadaki değişim peşinden gelecektir. Teşekkür ederim.

Filiz Bikmen: Liderlik köprüleri kurmak konusunda pek çok ders içeren harika bir katkıydı. Nesilden nesile hayırseverlikten söz ederken nesiller arası köprüler kurmaktan söz ediyoruz ve bunu yapmanın liderlikten daha iyi, daha başka bir yolu olamaz... Bu seminere hazırlanırken ki bana çok güzel bir içerik sunduğunuz için bu benim için çok ilham verici bir süreç oldu, zihnimde ve kalbimde pek çok kapı açıldı. Michael sen bir şey söylemiştin, gönderdiğin e-postadan alıntı yapacağım. “Dünyaya pozitif bir katkıda bulunmak için en büyük ilham kaynağının ailenin olduğunu, özellikle de büyükbaban ve annen olduğunu” söylüyorsun. Bunun nasıl bir ilham olduğunu ve senin için nasıl bir yolculuk olduğunu dinleyebilir miyiz?

Michael Quattrone: Evet. Öncelikle ben de Sayın Sabancı'ya, Sabancı Vakfı'na ve Sabancı ailesine bizi konuk ettikleri için minnettarlığımı ifade etmek istiyorum. Filiz, sana da bu toplantının organizasyonunda gösterdiğin çaba ve nazik takdimin için çok teşekkür ederim.

Benim için İstanbul'da olmak büyük bir memnuniyet. Bu şehirde sizlerle ve annemle ilk kez bulunuyorum. Ben de kişisel hikayemin bir kısmını sizinle paylaşmak istiyorum; umuyorum böylece kim olduğumu, hayırseverlikle olan ilişkiyi anlatabilir, belli konulardaki inançlarımı ve faaliyetlerimi ifade edebilirim. Sözlerim belki de en çok izleyiciler arasındaki genç nesil temsilcilerine yönelik; çünkü bir şey vermeye başlamadan önce, daha zor bir sanat olan almayı yaşamaları gerekiyor. Rockefeller ailesinin beşinci nesil bir üyesi olarak bana çok şey verildi. Ancak benim için bunu kabul etmek her zaman kolay olmadı. Ayrıcalıklı bir ortamda doğmuştum. Maddi güvence ve gücün sağladığı pek çok hediye ve fırsat için minnettarım ve tevazu içindeyim. Bu tür şeyler kanıksanamaz. Ancak fırsatlarla birlikte gelen bazı zorluklar da var. Ayağıma tam oturması beklenen ayakkabı açıkçası bana birkaç numara büyük gelmişti.

Hayatımın kendine has koşullarıyla yüz yüze geldiğimde kendimi bir taraftan tehdit altında ve bölünmüş, diğer taraftan şanslı hissediyordum. Kendi kendime, ‘başkaları bu kadar az şeye sahipken ben kim oluyorum da bu kadarını hak ediyorum?’ gibi sorular soruyordum. Ailemin ve dünyanın beklentilerine, en önce de kendi beklentilerime nasıl cevap verecektim? Yaşadığım belirsizlik duygusu annemin ve büyükbabamın tüm dünyada yaptığı çalışmalara duyduğum büyük hayranlık ve saygı nedeniyle ikiye katlanıyordu. Onlarla ve ailemizin geleneğini başarıyla devam

ettirmeleriyle hep gurur duymuştum. Benim için birer ilham kaynağıydılar, ancak ben bütün bunların neresinde yer alıyordum?

İlgilendiğim alanın çok farklı bir alan gibi göründüğünü biliyordum. Benim zihnimde, annemin babasını tarif ederken söz ettiği, kendisinde de olduğunu bildiğim o bilgisayardan asla olmadı. Çok küçük yaşlardan itibaren ben kendimi bir sanatçı olarak tanımlamıştım. Müzik, aktörlük ve şiir alanlarında eğitim görmüştüm. Dolayısıyla, dışarıya açılmadan önce kendi içimde gelişmem gerektiğini hissediyordum. Benim ikilemim buydu. Açlık, barınma, temiz su, şiddet korkusu, zulüm ve tecavüz gibi sorunlarla karşılaştırılamasa da, şunu biliyordum ki, bu sorunların etkili bir biçimde çözümlenmesine yardım edebilmek ve ailemde bir yer edinebilmek için işe kendimden başlamam gerekiyordu. Aynı anda hem kendime hem de ailemin mirasına karşı dürüst olabilir miydim? Emin değildim. Sonuç olarak benim bu mirasa yanıtım, kendimi olabildiğince eksiksiz ve derinlemesine tanımaya çalışmak oldu. Bu, sanatçı doğama çok uyan bir keşif süreciydi ve arkamdaki maddi güvence de bunu finanse etmeme olanak tanıyordu. Dolayısıyla ilk yatırıмым, kendime yaptığım yatırımdı.

Bir sanatçı olarak çıktığım keşfe taşıdığım ve bir sanatçının yaşam tarzında sevdiğim bazı değerlerden söz edeceğim. Bunlar aynı zamanda annemin değindiği öz farkındalık kavramıyla da bağdaşiyor. Öncelikle sanatçılar, kendileri de dahil insanların iç dünyasını keşfetme tutkusu taşırlar. Çalışmaları hayatımızın mistik yönlerini su yüzüne çıkarır; bu nedenle yaşamın doğum, ölüm ve diğer önemli dönüm noktalarında şiire yöneliriz. İkincisi, sanatçılar kendilerini tüm yönleriyle ifade etmekten keyif alırlar. Performans sanatçılarının özgürlüğü, konserde ayağımızla biraz tempo tutmak şeklinde bile olsa bizi özgürleştirir. Sanatçı için dışavurumun kendisi, derin bir ihtiyacı sonsuz bir keyfe dönüştürebilir.

Üçüncüsü, sanatçılar deneyimin gücüne inanırlar ve bir şekilde bunu yaşarlar. Doğal bir manzaranın güzelliğiyle kaçınılmaz olarak değişir, bir hikaye ile başka yerlere gider, müziği derinden hisseder ya da bir tablonun içine düşerler ve bunun peşinden bizim de duygularımızı benzer biçimde harekete geçirirler. Son olarak, sanatçılar prova yaparlar. Bu süreç açık uçlu bir süreçtir ve her zaman sonuç odaklı değildir; metalaşmış, tamamen sonuca odaklı bir dünyada bu çok değerli.

Dolayısıyla, hayatımın bu ikilem döneminde benim için iyi haber, sahip olduğum bu tutkuların tamamen bana ait olmasıydı ve korkutucu olsa bile tutkularımın peşinden gidecek cesarete ve çok fazla desteğe sahip olmamdı. Son 15 yılda annemle yaptığım birkaç sohbeti hatırlıyorum. Ona, ‘Yaptığım şeyi çok seviyorum; içinde yer aldığım oyun, şiir eğitimi için tekrar okula dönmek, şarkı yazmak- bütün bunları yaparken doğru şeyi yaptığımı hissediyorum, ama yaptıklarım yeterli mi, tam olarak bana biçilen rolü üstlenmeye hazır hissetmiyorum’ diyordum. Sana sonsuza dek minnettarım anne, beni defalarca kendime güvenmeye teşvik ettin. Kendi benzersiz yolumda ilerleyerek doğru yere doğru zamanda ulaşacağımı söyledin. Şimdi haklı olduğunu hissediyorum. Ve işte buradayız.

Baştan itibaren kendime değer vermek benim elimdeydi ve üzerime dışarıdan herhangi bir fiyat etiketi yapıştırılmadan önce bunun olması gerekiyordu. İşte tam da o noktadan itibaren, kendi eşsiz varlığımı kutlama noktasına ulaştıktan sonra bana verilen her şeyi tamamıyla kucaklayabildim. Aile mirasından uzaklaştığım belli dönemler olmuştu, çünkü bir sanatçı olarak bunun içinde nasıl yer alacağımı bilmiyordum. Şimdi, bütün bunların içinde *bir sanatçı* olarak var olduğumu görebiliyorum. Geriye dönüp baktığımda bu küçücük bir algı değişikliği gibi görünüyor, ancak bu deneyimi yaşamam gerekiyordu.

Böylece bu yılın Eylül ayında, yeni, kâr amacı gütmeyen bir kuruluş oluşturdum. İsmi Hearthfire. Burada insanlara bir kaçış noktası, içlerinde yatan potansiyel ile bağlantıya geçmeleri, kendilerini yürekten ifade edebilmeleri için tasarlanmış deneyimler sunuyoruz. İşe kendimizden başlayarak, kendimizi tanıyarak, kendimize değer vererek ve bu yüksek farkındalık noktasından sahip olduğumuz potansiyeli başkalarıyla paylaşarak, daha yaratıcı, daha sevecen ve daha neşe dolu bir dünya yaratabiliriz. Bu denli ciddi bir işte bile, hatta özellikle sosyal değişim, sosyal gelişim ve hayırseverlik gibi ciddi bir işte, daha fazla yaratıcılığa, şefkate ve neşeye ihtiyacımız var. Şu anda hem kişisel olarak hem Hearthfire’de yaptığım maneviyat arayışı ve gönül paylaşımı, annemin 40 yıldır devam ettirdiği küresel ağlar oluşturma, toplumsal köprüler kurma ve liderlik eğitimi yolunda olabilecek en iyi gelişme gibi hissediyorum ve şunu öğrendim ki, bu gelişim, sürekli, hayat boyu devam edecek bir süreç. Dolayısıyla asıl büyük hediye devraldığım miras değilmiş. Asıl hediye, aldığım ders. Büyük hediye, öğrendiklerim ve bana verilenleri kabul etmeyi öğrenme sürecinde yaşadığım kişisel dönüşüm. Hayatı kabul etmek... Hiçbirimiz içine doğduğumuz hayatı kendimiz seçmedik. Ama hepimiz onu kucaklayabilir ve kendi hayatımız haline getirebiliriz. En minnettar olduğum şey, bana bahşedilen fırsatlar ve sorumluluklardan doğan eğitim, kişisel gelişim, değerler ve ailemin bana yaptığı rehberlik.

Hayırseverlikten fazla söz etmediğimi düşünebilirsiniz. Doğru, hizmet verdiğim küçük aile vakfımız David Rockefeller Fonu ve kendi kurduğum organizasyon ile ilgili paylaşmak istediğim başka ayrıntılar var, ancak annemin de dediği gibi, filantropinin sözlük anlamı, insanlık sevgisi. Kendini adamak, tüm benliğini adamak...

Bu nedenle bu sabah sizlere vermek istediğim asıl mesaj kendinizi tanımanız, kim olduğunuzu ve bu dünyaya ne sunabileceğinizi hissetmeniz; sadece parasal olarak değil benliğinizin tüm yönleriyle dünyaya nasıl katkıda bulunabileceğinizi hissetmeniz. Bu kendini tanıma, bu tutku, bu yaratıcılık hayırseverliğinizi en dürüst, en güçlü ve en sürdürülebilir kılacak olandır. Çok teşekkürler.

Filiz Bikmen: Muhteşem. Çok teşekkürler. Burada bazı notlar aldım. Bazen yaptığımız işin teknik tarafında takılı kalıyoruz ve sosyal değişim alanında, sosyal değişimi gerçekleştiren aktörlerle çalıştığımızı unutuyoruz; onların da böyle bir gönül alanı, yaşamaları, zaman ayırmaları gereken bir iç yolculuk var. İşin teknik kısmına biraz fazla odaklanıyoruz. Ben kendi adıma ve Vakfım adına bu samimi kişisel katkılarınızdan ötürü çok teşekkür ediyorum.

Şimdi biraz da ailenizin bu kendinize dönük keşifleri yapmanıza ve hayırseverliğinizin nasıl şekilleneceğini düşünmenize olanak tanıyan kurumları nasıl oluşturduğunu konuşalım. Ailenizdeki hayırseverlik geleneği resmi olarak 1889 tarihinde başlıyor, sanıyorum John D. Rockefeller Chicago Üniversitesi’nin kurulmasına yardım ediyor ve hikaye böyle başlıyor. Önce Michael’le başlayabiliriz belki. Vakıf’la olan ilişkiye dair bir yorumda bulunmuştun. Sence hayırseverliğin kurumsallaştırılıp nesilden nesile aktarılması yönünde ailenin en iyi yaptığı şeyler neler oldu?

Michael Quattrone: Bazen benim de yönetim kurulu üyeliğini yaptığım vakfın adı David Rockefeller Fund. Bu, büyükbabamın kurduğu küçük bir vakıf. Yönetim kurulu temel olarak onun soyundan gelen akrabalarından oluşuyor. Finansman öncelikleri, yönetim kurulu üyelerinin ilgi alanlarını ve önceliklerini yansıtıyor. Hayırseverlik alanında çok kişisel ve çok odaklı çalışan bir forum.

Üç nesilden aile üyelerinin katıldığı bu toplantılar, ailenin genç üyelerinin nasıl etkili bir yönetim kurulu üyesi olunacağını öğrenmesi, o uzun masada oturup kararlar alınmasına alışması, personelle etkileşim kurması, kendi amacını belirlemesi, dünyada neye destek vereceğine karar vermesi

açısından harika bir öğrenme deneyimi. Dolayısıyla gerek benim açımdan gerek kuzenlerim açısından çok değerli bir eğitim alanı. Vakfın temel finansman alanları sanat, çevre, sosyal adalet ya da cezai adalet ve toplum. İlginçtir, bu vakıf büyükbabamın ve bir sonraki nesil aile üyelerinin ABD’de yaşadıkları topraklardaki toplumlara geri vermek amacıyla kurdukları bir mekanizma. Dolayısıyla, yerel toplumla bağlar kurmanın çok organik bir yolu. Vakıf büyüdükçe hedeflerimiz ve bunun aile değerlerini ve geleneklerini nesilden nesile aktarmanın iyi bir yolu olduğu konusundaki düşüncemiz de büyüdü.

Filiz Bikmen: Peggy, bu senin için de önemli bir kurumdu ancak belki senin anne ve babanın da senin nesline aktardığı, deneyimlerini paylaşabileceğin başka kurumlar vardır. Bize biraz bundan söz eder misin?

Dr. Peggy Dulany: Evet, büyükbabamın oğulları ve bir kızı için kurduğu Rockefeller Brothers Fund’ın yönetim kurulunda yer aldım. Benim neslimden aile üyelerini eğitim amacıyla kurula getirdikleri bir dönemdi. Yönetim kurulunun yarısı aile üyelerinden, diğer yarısı ise aile dışı üyelerden oluşuyordu. Bu ilginç bir müzakere ortamıydı; bir tarafta aile üyeleri, diğer tarafta diğerleri gibi bir yapı değildi. Çok iyi profesyonelleri dinlemek, onların müzakere sürecini görmek bizim için iyi bir fırsattı. Böylece sadece aile içindeki tercihler dile getirilmemiş oluyor, meselelere, dünya genelinde olup bitenlere çok daha geniş bir perspektiften bakma fırsatı buluyorduk.

Filiz Bikmen: Deneyiminizde bu tür bir eğitimin ne kadar önemli olduğunu anlatıyordunuz. Aslında David Rockefeller Fund’a biraz baktım ve risk alma diye ilginç bir başlık dikkatimi çekti. Zorlu sosyal meselelerden uzak durmayacağız diyordu, en büyük etkimizin geleneksel vakıfların uzak durduğu konulara eğilmek olduğuna inanıyoruz... Öyle görünüyor ki, bu kuruluşların içinde yerleşmiş belli değerler var ve bu tür meselelere yaklaşımınızı da bu değerler şekillendiriyor. Bu deneyimle ilgili, bunun pozitif sosyal değişimi gerçekleştirirken ya da desteklerken odaklanmaya karar verdiğiniz alanları nasıl etkilediği ile ilgili aklınıza gelen bir şey var mı?

Dr. Peggy Dulany: Daha önce iç korkularımızdan ve korkarsak risk almadığımızdan söz ediyordum. Burada insanların bir şeyler denemesi için fırsat sunan, risk alması ve aynı zamanda kendini güvende hissetmesini sağlayan bir güven ortamı vardı. Benim söz ettiğim konu, risk alırken aynı anda paralize hissetmemek için bunu size sağlayacak güvenli bir ortamın gerekliliği. Ve bahsettiğimiz nesilden nesile vakıflar kendi nesilleri için böyle bir ortamı sağlamıştı.

Filiz Bikmen: Aile konusundan devam edecek olursak, Rockefeller ailesi ve farklı hayırseverlik kuruluşları ailenin farklı nesillerini eğitime dahil etmekle kalmamış, birtakım fiziksel ortamlar da kurmuşlar. Örneğin Chicago Üniversitesi, Rockefeller Üniversitesi, New York’ta International House, Bellagio, ki bu yerlerin bazılarında bulunma onurunu bizzat yaşadım. İlginç bulduğum bir nokta da, bahsettiğiniz türden deneyimlerle hayırseverlik uygulamalarını öğrenirken, aynı zamanda kendi çalışmalarınızda farklı türden ortamlar yaratmaya da odaklanıyorsunuz. Bunların kurumsal ortamlar olması gerekmiyor; bunlar insanların bir araya gelerek kendi yolculuklarını keşfe çıktıkları ya da hep birlikte kendi yolculuklarının dünyada nasıl fark yaratabileceğini araştırdıkları ortamlar. Belki bu kurumsal ortamla manevi ortam arasındaki fark konusunda deneyim ve düşüncelerinizi dinleyebiliriz.

Dr. Peggy Dulany: Vakıflar konusunda söylediklerime paralel olarak, Philanthropist Network’te ya da Civil Society Leaders Network’ümüzde ya da Arab World Social Innovators Network’te insanların bir araya geldiği, aralarında güven oluşturduğu, birbirlerinden bir şeyler öğrenmeye çalıştığı bir ortam yaratmaya çalışıyoruz. Böylelikle karmaşık ve bazen korkutucu olan dünyaya

döndüklerinde arkalarında kendilerini destekleyen, zor meselelerde yardım eli uzatacak bir grubun varlığını hissediyorlar.

Filiz Bikmen: Onların da bunu gelecek nesillere aktardığını gözlemliyor musunuz? En azından birlikte çalıştığımız farklı bireyler de bu tür ortamları yaratabiliyor mu?

Dr. Peggy Dulany: Çoğunlukla. Cesur davranmanıza olanak tanıyan güvenli bir ortamda bulunduktan sonra hem kendi kurumunuzda hem desteklediğiniz kurumlar içinde böyle ortamlar yaratma eğiliminde oluyorsunuz. Bu neredeyse karşı konulamaz bir istek haline geliyor, çünkü işe neşe, keyif, inisiyatif ve risk almaya isteklilik katıyor.

Filiz Bikmen: Harika. Michael, bu sabah buraya gelirken üçümüz sosyal değişim, hayırseverlik ve STK alanlarında çalışan kişilerin durup düşünmek, dünya üzerinde ve kendi üzerlerinde yarattıkları etkiyi anlamak için ne kadar az zaman ayırdıklarından söz ediyorduk. Sen de yaptığın bazı çalışmaların özellikle bu tür bir alan yaratmaya yönelik olduğundan bahsettin. Bu konudaki deneyimlerini ve bu tür bir alan sağlamak için özellikle neler yaptığını bizimle biraz paylaşır mısın?

Michael Quattrone: Evet. Yine alma ve verme konusuyla bağlantılı. Annemin yaptığı çalışmalara tanık olmanın bana ne kadar ilham verdiğini söylemişim. Onun ne kadar verici olduğunu görmenin yanında, bu kadar çok çalışmanın ve bu kadar iş yapmanın getirdiği bazı olumsuzluklara da ilk annemde tanık oldum. Dolayısıyla onun yolculuğundan kendime aldığım ders, bu salondaki herkesin ilgilendiği hayırseverlik işinin sürdürülebilir kılınması. Bana göre sürdürülebilirlik için içimizdeki kaynağa bağlanmamız yani kim olduğumuzu, neden hayırseverlik yapmak istediğimizi hatırlamamız lazım; sürdürülebilirlik ancak bu şekilde sağlanabilir. Bunu tek başımıza yapmamız gerekmiyor. Bence bir çevreniz olması büyük bir güç. Böyle bir çevre muazzam bir güç kaynağı teşkil ediyor. Bunu da annemden öğrendim. Bir grup insan birlikte, bir güven çemberi içinde inanılmaz başarılarla imza atabilir. Özellikle de bunu daha sonra dünyanın başka köşelerine taşıyan, çalışmalarını bu şekilde besleyen insanlar için bu tür ortamlar oluşturmaktan büyük bir keyif alıyorum, çünkü benim küçük, yerel, kâr amacı gütmeyen vakfımın dünyaya açılarak güçlendiğini ve büyük bir etki yarattığını bu şekilde hissediyorum.

Filiz Bikmen: Söylediklerin başka bir düşünceyi aklıma getirdi. Siz hayırseverliğin nesilden nesile devam ettiği bir aileden geliyorsunuz, ancak herkes bu tür bir ortamda doğmuyor. Bir bakıma çalışmalarınız aracılığıyla yarattığınız ortamlarda, insanlar kolektif bir ruhla birbirine ilham veriyor, liderlik köprüleri kurma değerlerini paylaşıyor ve farklı insanlar ve kültürler arasındaki sınırları aşan bir hayırseverlik deneyimi yaşıyor.

SORU-CEVAP

Filiz Bikmen: Şimdi tartışmaya soru cevap bölümüyle devam edeceğiz. Peggy salondan gelecek sorulara geçmeden önce kendisi bir soru sorarak başlamak istediğini söyledi.

Dr. Peggy Dulany: Türkiye'ye bu dördüncü ya da beşinci ziyaretim. Bu nedenle kurumlarınız, vakıflarınız, benzeri kuruluşların yapısı konusunda tam anlamıyla bilgi sahibi değilim. Size sormak istediğim, daha önce bahsettiğimiz, insanların önce kendi grupları içinde güven oluşturacakları, daha sonra buradan yola çıkarak tüm dünyaya hizmet edecekleri güvenli ortamlar konusunda ne gibi fırsatlar var, bu konuda bana anlatacaklarınızı merak ediyorum. Bu konuda örnekleri ya da yorumları olanlar varsa bunu dinlemekten çok memnun olurum.

Filiz Bikmen: Güvenli ortamlar. Farklı Rockefeller kuruluşlarında geçirdiğim zaman, New York'ta yüksek lisans yapan öğrencilerin kaldığı ve bir topluluk oluşturduğu International House, Rockefeller Vakfı'nın farklı insanları fikir paylaşımı için bir araya getirdiği İtalya'daki Bellagio Enstitüsü, bir diğeri bu yaz 400 sığıra çobanlık yaptığım ve inanılmaz, bambaşka bir manevi deneyim yaşadığım Montana'daki çiftliğiniz... Fark etmişsinizdir, bütün bu örnekler Türkiye dışından. Türkiye'de çok fazla bu tür ortam bulduğunu söyleyemem. Kısa bir süre önce Anne Çocuk Vakfı'ndan bir meslektaşım Ayla ve ekibimizdeki yeni nesil genç üyelerle, gerçekten öğrenebileceğimiz, yaptıklarımız ve kendi yolculuğumuz üzerinde düşünebileceğimiz bu ortamları nasıl kurabileceğimizi tartışıyorduk. Şu ana kadar bunu burada bulduğumu pek söyleyemem.

Dr. Peggy Dulany: Peki, soruyu başka bir biçimde yeniden sorayım, belki bu şekliyle akla bazı cevaplar gelir. Ailenizi ya da Cuma günleri iş çıkışında bir araya geldiğiniz, yanlarında ayakkabılarınızı çıkarıp ayaklarınızı masaya uzattığınız arkadaş çevrenizi düşünün... Eminim her kültürde bu tür güven ortamları vardır. Bunlar resmi anlamda kurumsal ortamlar olmayabilir, ancak sorum bu şekliyle bir ışık yaktı mı acaba? Arkada bir el görüyorum, hatta iki el.

Selçuk Tarı: Selçuk Tarı. Kasev Vakfı'ndan geliyorum. Bence birinci derecede önemli olan güvenli yer insanın ailesidir. Altyapı kültürü olarak eğer size bunu anne ya da babanız ve özellikle anneniz verebiliyorsa siz zaten çocukluk döneminizde bir güven sahibi oluyorsunuz ve bu ilerisi bakımından size vizyon sağlıyor. Bir insanın başarılı olabilmesinde önce özüne olan güveni ve kendine en yakın kişilerin verdiği güven havasıdır ve bilir ki bundan sonraki mücadelelerinde o güven beni her zaman bir adım önde tutacaktır. Bu sağlanmışsa en önemli vasıf birinci derecede elde edilmiştir. Ondan sonra işin finansman kaynakları geliyor. Onu temin etmede eğer ailenin bu yönden de bir katılımı yok ise o zaman ya arkadaşlık döneminizde ya da meslek hayatınızda sizin gibi düşünen kişilerle bir araya geldikçe zaten o hava kendiliğinden oluşmakta. Dolayısıyla çember gittikçe genişlemekte ve birey olarak toplum içinde toplumun size verdiklerinin karşılığında ben ne yapabilirim düşüncesine eriştikçe gücünüz ve güveniniz artmakta. Dolayısıyla ben size daha bu soruyu sormadan ben size sormak istiyordum. Bizim bu tür çalışmalarımızda en büyük sıkıntımız kaynak elde etmekten kaynaklanıyor ve hala bunun zorluğunu çekiyoruz. Peki ben size sorsam. Sizin böyle bir sorununuz olmadığını varsaysak, ailenin kaynağını kast ederek bunu söylüyorum, sizin için acaba en büyük sorun ne olmuştu, onu nasıl aştınız ve bu noktalara nasıl geldiniz? Benim cevabım ve sorum bu olacak. Teşekkürler.

Dr. Peggy Dulany: Teşekkürler, bu harika bir açıklamaydı ve sorunuza da memnuniyetle yanıt vermeye çalışacağım. Mükemmel aile diye bir şey yok biliyorsunuz, hiçbir aile mükemmel değil. Büyük olasılıkla hepimiz ailemizde meydana gelen ve bizi çok da mutlu etmeyen olaylar sonucunda kendimizi dünyaya hazır hisseder hale geliyoruz. Annemin dengesizliğine biraz değindim, bununla birlikte olağanüstü yaratıcı biriydi. Ancak belli bir noktada, ondan alamadıklarım için ona içerlemek yerine, en büyük yarımın en büyük hediyem olduğunun farkına vardım. Olağanüstü değerlere sahipti; sosyal adalet ve eşitlik, hakkaniyet; ve her zaman bütün bu değerlerle tutarlı davranmaması beni incitiyordu, ama o acı daha sonra, acı çeken insanlarla empati kurabilmeye dönüştü. Bu benim için onun bana verdiği en büyük hediye oldu.

Dilek Sabancı: Kendini karşındakinin yerine koymaktan bahsettiniz. Sizi dinledim Peggy, duygusallaşmadan empati kurmalısınız dediniz. Bence bu ikisini birbirinden ayırmak çok zor.

Dr. Peggy Dulany: Evet, tam anlamıyla duygusallaşmamak değil, başkalarının duygularına kapılıp gitmemekten bahsediyordum. Burada böyle bir ayırım yapıyorum. Onların hissettiklerini hissedebilirsiniz, ancak onların acısını sizi elden ayaktan düşürecek ya da zehirleyecek derecede

üstlenmemelisiniz. Bu acıyı belli bir biçimde duyabilirsiniz, onu kendinize yakın bulabilirsiniz, o kişinin yanında olabilirsiniz, ancak bu o kişinin acısını üstlenerek acının kendisi olma noktasına varmamalı.

Filiz Bikmen: KASEV Vakfı'ndan beyefendinin sorusunun ikinci kısmı vardı. Finansman konusunda sıkıntı yaşadıklarımı ve sizin için finansmanın bir sorun olmadığını varsayarsak, çalışmalarınızda sizin için en büyük zorluğun ne olduğunu sormuştu.

Dr. Peggy Dulany: Evet. Bugünün dünyasında herhalde en büyük sıkıntı etkiyi ölçmenin her şeyden önemli olması. Etkiyi ölçmek elbette çok önemli çünkü nereye yatırım yapacağımızı seçerken zamanımızın, kaynaklarımızın, paramızın en çok etki yaratacak alana kanalize olmasını istiyoruz. Ancak bugün Michael ve benim üzerinde durduğumuz konu biraz ölçülmesi zor bir alan. Synergos'u yönettiğim yaklaşık 25 yıldır- bu arada biz bir Vakıf değil bir STK'yız- fon bulmaya çalışıyoruz ve resesyon döneminde de bütçemizi tutturmakta güçlük yaşıyoruz. Yine de en büyük güçlük bu diyemem, çünkü bu herkes için ortak bir güçlük ve elimizden geleni yapmaya çalışıyoruz. En büyük sıkıntı, dünyada daha fazla etkiyi yaratabilmemiz için durup düşünmeye, kendimizi değerlendirmeye zaman ayırma ihtiyacını insanlara anlatma konusunda.

Filiz Bikmen: Michael, buna eklemek istediğin birşey var mı?

Michael Quattrone: Ben de annemin anlattığı durumu tecrübe ettim. Biz daha az ölçülebilir şeylerden bahsettiğimiz için bu insanlarda bir lüksmüş duygusu yaratabiliyor, fakat kendi içinde, iç dünyayla bağlantıya geçmek çok temel bir ihtiyaç ve daha ölçülebilir olan temel ihtiyaçları karşılayabilmemiz için de çok güçlü bir araç.

Filiz Bikmen: Soruları almaya devam etmeden önce ben de bir iki şey söylemek istiyorum. Birçok soru olduğunu görmek memnuniyet verici. Sabancı Vakfı'nda ve benim Vakıf'taki temel rollerimden biri kapsamında, farklı STK'lar ve Fark Yaratanlar, kendi toplulukları için fark yaratan çeşitli bireyler destekleniyor. Biz genellikle onların en büyük sıkıntısının fon bulmak olduğunu düşünüyoruz. Ancak onları bir araya getirdiğimizde asıl sıkıntının fon değil birbirleriyle bağlantı kurma, birbirlerinden öğrenme, birbirleriyle paylaşma konusunda olduğunu gördük ve bunun üzerine daha çok toplantı yapmaya başladık. Bir projeyi mümkün kılan, ellerine verilen çek ya da para değil. Parayı aldıklarında 'Tamam, problemlerimiz sona erdi' demiyorlar. Mesele daha ziyade bir fark yaratmak ve insanları buluşturmak.

Dr. Peggy Dulany : Bu anlattıklarınız güvenli ortamlar yaratma meselesini andırmaya başladı.

Filiz Bikmen: Kurumsal olarak kesinlikle o tür güven ortamları oluşturmaya başladık.

Engin Akın: Merhaba, ben Engin Akın. İkinize de güzel sunumlarınız için teşekkür ederim. Çoğumuz için, umuyorum hepimiz için aydınlatıcı oldu. Güvenli ortamlar oluşturmak; bu kavramı biraz daha açıklığa kavuşturmanızı isteyeceğim. İnsan güvenli bir ortama doğar mu yoksa zaman içinde bu güvenli ortamları kendisi mi oluşturur? Bu konuyu açarsanız sevinirim.

Zarif Zeyrek: Beşiktaş Sakıp Sabancı Anadolu Lisesi Müdürü'yüm. Ben konuklarımıza teşekkür ediyorum ama bir konuda duygularını almak istiyorum. Davranışlarımızın bir dış görüntüsü bir de iç görüntüsü var. Ülkemizde 'Sağ elin verdiği sol el duymasın' veya 'Tatlı bir dil, güler bir yüz başa kakılan bir yardımdan daha güzeldir' gibi veya 'Kaşığıyla verip sapıyla gözünü çıkarmak' gibi deyimler var. Davranışın, yardımseverliğin veren ve alan açısından iç görüntüleri konusunda düşüncelerini öğrenmek istiyorum. Teşekkür ederim.

Kaan Ülgen: Ben Robert Kolej'den Kaan Ülgen. Biz toplantıya Robert Kolej'den katılıyoruz. Şu anda Robert Kolej'de bir toplumsal katılım projesi programı var. Sanattan bilgisayar eğitimine devam eden 50'nin üzerinde projemiz var. Biz, çiftçi çocuklarına sanat ve fen konusunda eğitim veriyoruz. Ben bu çocuklara tartışma yapmayı öğreten bir tartışma programı yürütüyorum. Bu öğrencilerle bizim yarattığımız güvenli ortam burası. Hiç aşına olmadığımız ortamlara giriyoruz. Ancak biz sadece tek bir okuluz ve yapabileceklerimiz sınırlı... Başka okulları da bu tür projelere başlamaları için teşvik etmek istiyoruz. Global Philanthropists Circle'deki deneyimlerinizden yola çıkarak, başkalarını bu tür programlar oluşturmaları ve bu güvenli ortamları yaratmaları için nasıl teşvik edebileceğimizi anlatır mısınız? Teşekkürler.

C. B. Bhattacharya: Merhaba, ben European School of Management and Technology'den C. B. Bhattacharya. Her ikinizin de yorumlarını çok ilham verici buldum. Bütün bunlardan çıkardığım bir sonuç, eğer öz farkındalığa ve empati duygusuna sahip olursak etkili sosyal değişim ajanları olabiliriz; başta paramız ya da bir mirasımız olup olmaması da çok önemli değildir. Bu bana derinden hitap eden bir bakış açısı. Ben STK ve vakıfların dostane dünyasında değil, şirketlerin çirkin dünyasında ve karını katlamaya çalışanların dünyasında çalışıyorum. Bu şirketlerle çalışırken onlara sürdürülebilirlik, kurumsal sosyal sorumluluk ve sosyal değişim kavramlarının değerini öğretmeye çalışıyorum; 'tamam, iyi güzel de ben önce şirketimin çeyrek dönemdeki karını düşünmek zorundayım' diyorlar. Bu nedenle hep kısa vadede karı maksimuma çıkarma ve ulaşılması gereken hedeflerin yarattığı bir tansiyon var; bunun sonucunda içe dönüp düşünme, öz farkındalık, bütün bunlar geri plana itiliyor ve er ya da geç çöpe atılıyor. Bana ve benim gibi şirketlerde çalışan kişilere, hepimizin aynı yönde kürek çekebilmesi için ne gibi tavsiyeleriniz olur? Hepimiz aynı yönde kürek çekmezsek, STK'lar ve şirketler birbiriyle uyumlu hareket etmezse, şu anda içinde bulunduğumuz sorunu çözebileceğimizden emin değilim.

Filiz Bikmen: Çok güzel bir soru güvenli ortamlarla ilgiliydi: Bu tür ortamlara doğulur mu yoksa zaman içinde kendiniz mi bu ortamları oluşturursunuz? Bir diğer soru da bu tür bir ortamda meydana gelen alma ve verme eylemi. Robert Kolej'den gelen soru da, başkalarını bu tür ortamlar kurmaya nasıl teşvik edebiliriz? Ardından, biraz daha farklı bir tema olan STK'lar ve şirketler arasında karşılıklı bir alan oluşturma ile ilgili bir yorum vardı. Bunu da yine güvenli ortam teması şemsiyesinde ele alabiliriz.

Michael Quattrone: İlk soru güvenli ortama doğar mıyız yoksa bunu kendimizin mi yaratması gerekir sorusuydu. Benim anlayışına ve deneyimime göre hepimiz içimizde daha önce sözünü ettiğim türden bir alan yaratmakla yükümlüyük. Potansiyel olarak hepimiz ana rahminin güvenliğinden dolayı bu hisse sahip olarak doğsak da, bu hissi gerçek hayatta çocukluk dönemi boyunca sürdürmek çok zor. Buna birinin model teşkil etmesi gerekiyor. Bence bu şekilde içimizdeki güvenli alanları yeniden entegre etmeyi öğrenebiliriz. Dışarıda bir model gördüğümüzde, bu model bir çeşit imge ya da bir kap gibi, içimizde bu güvenlik ve farkındalık hissini yaratmaya yardımcı olur. Benim cevabım bu.

Dr. Peggy Dulany: Evet, ben de diğer sorulardan bir kısmına cevap vermeye çalışayım. Bir soru, yapılan yardımın dışarıdan bilinmesi ile ilgiliydi. Bence egomuzu hayır işinin dışında tutmamız gerekiyor. Kendi değerimizi ne kadar veya neye yardım ettiğimiz sonucunda başkalarının gözünde kazandığımız itibara göre ölçüyorsak, o zaman kendi içimizle ve çalıştığımız kişilerle tam bir bağ kuramamışız demektir. Dolayısıyla, bir kısım insan bunu gizli bir yardım olarak yapmak istiyorsa bu çok güzel. Ancak böyle bir durumda başkalarına örnek teşkil etme olanağı eksik kalacaktır. Ancak diğer taraftan insanlar yardımda bulunduğu ki bu yardım sadece para yardımı olmak

zorunda değil, bunu yaptıkları için övgü beklemediklerinde de çok takdir ediyorum çünkü o zaman bu ortak bir çaba haline geliyor.

Toplum hizmeti ve güvenli ortam sorusuyla ilgili, özellikle gençlere her zaman tavsiye ettiğim bir şey; kendi geçmişleri, kendi ülkeleri dışında başka bir ülkede deneyim kazanmaları; bu türden bir hizmet ya da öğretim her zaman yaşanabilecek en anlamlı deneyimlerden biri oluyor. O yüzden bir okul ya da kolej böyle bir soru sorduğunda hep bunu teşvik ediyorum. Görmek istediğiniz değişimin kendisi olun demiştim; akranlarınıza yaptıklarınızla bir model teşkil edeceksiniz. Bu çalışmaların sonucunda alacağınız mükafat, öğrenme ve gelişim, diğer kolejlerdeki arkadaşlarınız için parlak bir örnek olmalı ve olacak. Böylece, siz ve arkadaşlarınız başka kolej ve okulların da aynı şeyi yapmaları için yeterince talep yaratmış olacaksınız. Ancak hizmet sunmak güvenli bir ortam yaratmakla eşanlamlı değildir. Bu nedenle önerim, bütün bu çalışmaları yürütürken bunun harika, güvenli bir ortam olması için nelerin önemli olduğuna dikkat etmeniz, başkalarıyla, öğretmenlerinizle, arkadaşlarınızla ya da ailenizle konuşurken sadece topluma hizmet kısmını değil işin bu kısmını da vurgulamanız.

Son olarak da hep finansal sonuçlara odaklanan şirketlerin bu konuları konuşmak için zaman ve mekan yaratmalarına yönelik ne yapılabileceği konusunda çok ilginç bir soru vardı. Öncelikle değişim en tepedekiyle başlamalı. En tepedekini etkileyen kimdir? Kendi düzeyindeki meslektaşlarıdır... Bu nedenle bana göre izlenecek strateji, bu anlattıklarımıza zaten inanan kurumsal liderleri bulmak. Genellikle de bu liderler işletme fakültesi gibi okullardan bir şeyler öğrenmekle ilgilenirler. Diğer bir deyişle, doğru müttefikleri bulun ve doğru forumları yaratarak kurumsal sosyal sorumluluk ya da yaptıklarını düşünmek için zaman ayırma konusunda henüz yeterince ilerleme sağlamamış olanların, kalpleriyle hareket edip sonunda daha fazla etki yaratabilen meslektaşlarını dinleyip bir şeyler öğrenmeleri için fırsatlar yaratın. David McClelland ya da Dan Goleman'ın çalışmalarından gelen verilere baktığımızda, bu tür yöntemlerin finansal sonuçları daha iyi etkilediğine dair kanıtlar da var. Aslında kısmen bu sebeple bu verileri sizlerle paylaşarak söze girdim. Bu verileri sunduğunuzda, zihinleri o yönde çalışan kişiler, deyim yerindeyse zırvalamadığınızı göreceklerdir.

Michael Quattrone: Ben kurumsal liderlik tarafında yavaş da olsa bir paradigma kayması olduğuna inanıyorum. Bu konuda başvurabileceğiniz bir kaynak David White'nin eserleri. White, kurumsal dünya ve örgütsel düşünce ile ilgili şiirler yazan bir şair. *The Heart Aroused: Poetry and the Heart of Corporate America* adında bir kitabı var.

Filiz Bikmen: Evet. Beraber çalışırken Boeing için yazdığı harika şiirini buldum ve okudum. Bu iki dünyayı bir araya getirebilmek gerçekten ilham verici. Sayende okumuş oldum.

Michael Quattrone: Benim kahramanlarımdan biri.

Filiz Bikmen: Neden öyle olduğunu görebiliyorum. Evet. Öncelikle daha önce soru sormayanlara söz vereceğim.

Zafer Bey: Merhabalar. Çok teşekkür ediyoruz, çok iyi bir toplantı oluyor. Ben her iki konuşumuza da aslında sormak istiyorum. Biraz değinildi, ama etkiden bahsedildi en çok etkiyi alacağımız alana yönelmek... Örneğin ben cezaevleri ile ilgili bir derneğin yönetim kurulundayım su anda. Ve cezaevleriyle ilgili hemen hemen Türkiye'de özellikle işadamlarının ya da fon kaynaklarının bir ilgisi yok. Bu etki sorun alanıyla ilgili bir etki mi, yoksa alan küçük olabilir, bizim bundan elde etmek istediğimiz etkiyi biraz daha açarsa sevineceğim açıkçası.

Suat Özcağdaş: Merhaba, Suat Özcağdaş. Ben de teşekkür ediyorum sunum için. Önce sorunuzla ilgili olarak bir tespitimi paylaşmak istiyorum, aslında bir araştırma sonucu. Tipik bir Akdeniz ülkesi olarak Türkiye’de informal ilişkilere baktığımız zaman güven meselesinde bir sorun olmadığını görüyoruz, fakat genelleştirilmiş güven araştırmalarına baktığımızda Türkiye’nin en temel probleminin genelleştirilmiş güven oranlarının bizim gibi gelişmekte olan birkaç ülke gibi, Brezilya gibi aynı zamanda, çok düşük olduğunu görüyoruz. Bu bizi, kendi çevremizde tartışma sürecimizi, yapmak istediğimizi, kendimizi gerçekleştirmek için ortaya koymaya çalıştığımız projeleri belirlediğimizde ikili bir çizgiye getiriyor. Ya büyük bir kurumun çerçevesi içine girmek durumundasınız ki stratejilerini ve projelerini siz belirlemiyorsunuz ya da yeniden başlamak durumundasınız. Genellikle bizim Türkiye’de tercih ettiğimiz, o yüzden büyük vakıflarımız var, çok büyük vakıflarımızda sorun yok, dünya çapında çok büyük vakıflarımız var Sabancı Vakfı gibi, başka vakıflar gibi, ama diğerlerinde sıkıntı yaşıyoruz ve fon meselesi de aslında o perspektifle devreye giriyor. Bu arada Sabancı Vakfı’nın küçük sivil toplum örgütlerini desteklemesi, Fark Yaratanlar programı gibi, alan için özellikle küçük balık olarak ifade edilebilecek ama alanda çok yararlı ve doğrudan işler yapanlar için çok kritik. Buradan şuraya geçmek isterim, sorum da oradan geliyor aslında: İşsizliğin arttığı bir dünyada, nüfusun arttığı bir dünyada sosyal girişimcilik çok kritik bir rol oynuyor, çünkü insanlar hayallerini gerçekleştirirken bir yandan da marketin dışında kalmak istemiyorlar, para kazanmaları gerekiyor. Sosyal girişim bu ikisini buluşturan bir orta nokta gibi. Synergos’un da bildiğim kadarıyla Orta Doğu ülkelerinde öncü birtakım sosyal girişimcilik projeleri var. Onlarla ilgili olarak paylaşırsanız ve Türkiye’ye bir perspektif sunabilecekseniz eğer önümüzdeki dönemde onu da duymak isterim. Çok teşekkür ederim.

Dr. Peggy Dulany: Cezaevleriyle ilgili olarak, bazen kurumsal dünya mahkumlara daha iyi davranma ya da insanların cezaevine girmesini önleme konusunda maliyet-fayda dengesini göremeyebiliyor. Burada çok basit, etkili bir argüman var: Bir kişiyi cezaevinde tutmanın maliyetini, cezaevi programı kötüyse ya da bir program yoksa cezaevinden çıktıktan sonra tekrar cezaevine girme riskinin maliyetini hesaplayın, diğer taraftan cezaevinde olmaması durumunda toplumun sağladığı fayda, bu maliyetin ödenmediği durumu, kişinin bir işe girerek üretken bir vatandaş olması ihtimalini hesaplayın. Bazen etkiden bahsederken istatistiklere başvurmamız gerekebiliyor. Her ne kadar işin içinde istatistiksel olarak ifade edemeyebileceğimiz bir insan faktörü de olsa, işin bir de cezaevine girmiş kişilere yardım etmek, onların kendilerini geliştirmelerine olanak sağlamak, böylece çıktıklarında topluma daha fazla zarar vermelerini önlemek ya da cezaevlerinin yönetimi için hükümetin yüksek maliyetler ödemesinin önüne geçmek için çok güçlü bir ekonomik yanı da var.

Güvenin sadece gayriresmi ilişkiler düzeyinde olup olmadığı ile ilgili çok ilginç bir diğer soru daha vardı. Robert Putnam adında bir siyaset bilimci, Kuzey İtalya’nın neden Güney İtalya’dan daha etkin olduğuna dair bir araştırma yapmış. Kitabının adı *Making Democracy Work* (Demokrasiyi İşler Hale Getirmek). Bir dizi korelasyon hesaplaması yapmış ve Kuzey İtalya’nın daha etkin olmasıyla en yüksek korelasyona sahip iki şey futbol kulüplerinin ve koroların sayıca daha fazla olması gibi ilginç bir sonuca ulaşmış. Bunlar, farklı kesimlerden insanların bulunduğu resmi olmayan birliktelikler. Maddi durumunuzun ne olduğu ya da hangi siyasi partinin görüşünü savunduğunuz önemli değil, çünkü o gruba katılarak size keyif veren bir şey yapmış oluyorsunuz. Türkiye ya da Brezilya gibi örnekleri düşündüğümüzde, bu tür resmi olmayan oluşumlarda bir araya gelme fırsatlarını daha fazla yaratmak, daha çok eğilmemiz gereken bir alan olabilir.

Sosyal girişimcilikle ilgili kısma gelince, evet, farklı kesimlerden insanları bir araya getiren kuruluşlara ve bu güvenli ortamları yaratmaya ihtiyaç olduğu gibi, bu türden kuruluşlara yönelen,

daha önce bahsettiğim iç vasıflara sahip, iş ya da kamu yararına kullanacakları girişimcilik yetenekleri olan liderlere ihtiyaç var. Bu türden bir yaratıcılık ve girişim Sabancı Vakfı'nın çok ilgilendiği bir alan; sosyal girişimcilerin yaptıkları çalışmalarını görünür kılarak ve hibelerle ödüllendirerek bu kişileri ön plana çıkarıyorlar ve Sabancı Vakfı'nın kendisi çok görünür olduğu için başka kuruluşlar da aynı yolda çalışmalar yapma konusunda etkilenebiliyor. Bunun hedeflerinizden biri olduğunu biliyorum ve bu çabanızı yürekten alkışlıyorum.

Filiz Bikmen: Çok ilginç, kamuoyu araştırmaları Türkiye'de her üç kişiden birinin STK'ların toplumda bir fark yaratabileceğine, her iki kişiden birinin de bir birey olarak fark yaratabileceğine inandığını gösteriyor. Dolayısıyla biraz karma bir tablo var ve Suat'ın güven ve hoşgörü ile ilgili söylediklerini anlıyorum, ancak bir taraftan bireyler kendilerinin de etki yaratacağına dair inanılmaz bir inanca sahip, bu nedenle Türkiye'de bu tür ortamlar için çok fazla potansiyel olduğunu düşünüyorum. İki soru daha alacağım

Katılımcı: Çok teşekkürler. Ben de öncelikle Sabancı Vakfı'na bu harika deneyim için, bizi davet ettikleri için çok teşekkür ederek başlamak istiyorum. Benim sorum, sizin vakfınızda kararlar nasıl alınıyor? Karar verme sürecinin doğasını biraz açıklayabilir misiniz? Bizim Vakfımız, Celal Bayar adında bir aile vakfı. Mütevelli Heyetinde her zaman seçilmiş bir belediye başkanı ve bir köy muhtarı bulunuyor; bu kişiler kurulun doğal üyeleri. Sizin tarafınızda kurul üyeleri nasıl seçiliyor, kararlar nasıl alınıyor? Bu bilgi benim için çok ilginç.

Katılımcı: Efendim bu faydalı toplantı için ben de teşekkür ediyorum. Şunu sormak istiyorum. Güvenli bir ortam yaratılmasında çalışmalar yaparken devletin yasal kuralları nedeniyle yardımcı olduklarını mı yoksa bazı çalışmaların insanları hayırseverlikten biraz daha uzaklaştırmaya dönük çalışmalar da olup olmadığını, kendi ülkelerinde böyle bir örnek var mı bunu bilmek istiyorum.

İsmail Ünlü: Öncelikle teşekkür ediyorum. Ben İsmail Ünlü. Düşün Taşın Derneği'ni temsilen buradayım. Peggy'e sormak istiyorum. Söylediği bir söz vardı; insanlar çalışmaktan düşüncecek vakit bulamıyorlar, haliyle hayırseverliğe de zaman ayıramıyorlar demişti. Biz de tam bu konu üzerine faaliyetler yürütüyoruz. Dernek olarak Pazar günleri 12:00-15:00 arasında insanları düşünmeye, kitap okumaya ve kendilerini keşfetmeye davet ediyoruz. Bunun ismine de 'Kitap Okuma Günleri' diyoruz. Bunu da bu Pazar 15 il ve Washington D.C.'de bir arkadaşımız vasıtasıyla yapacağız. Buradan Michael'e geçmek istiyorum. Sosyal sorumluluk, sosyal girişimcilik ve hayırseverlik işlerinde, bu tür organizasyonlarda, ben bir gencim, genç arkadaşlara hitap etmek istiyorum. Siz de bizim yaşımıza yakınsınız. Gençleri bu tür organizasyonların içine çekebilmek için hangi argümanları, hangi dokümanları kullanmalıyız, nasıl bir yol izlemeliyiz? Bu konuda tavsiyeleriniz nedir? Teşekkür ediyorum.

Katılımcı: Ben de Robert Kolej'de öğrenciyim. Konuşmanızda hayırseverlik faaliyetlerinde bulunurken risk almaktan korkmamamız gerektiğini söylediniz. Ancak lise öğrencileri olarak projeler yürütürken biz her yönden güvende olduğumuzdan emin olmak istiyoruz. Sizin deneyiminde risk almanın sınırı ne oldu?

Michael Quattrone: Gençleri nasıl seferber ederiz? Ben her zaman daha çok şarkı çalmaya hazırım. Bu, topluluk oluşturmada gerçekten çok güçlü bir araç. Bir çember etrafında bir araya gelmek ve hikayeler paylaşmak, resmi bir ortam olsun olmasın, her zaman çok güçlü olmuştur. Birbirimizi o şekilde tanıdığımızda, birbirimizle iyi ilişkiler kuruyoruz ve çember giderek genişliyor. Dolayısıyla sanat bunu yapmanın bir yolu ve çok hoşuma giden bir yolu, ancak hikayeler anlatmak sadece sanat bağlamında geçerli değil. Hikaye anlatmak her kültürde var olan eski bir gelenek ve yakın gelecekte de kaybolmayacak bir gelenek.

Evet, diğ er soru ile ilgili senin yardımına ihtiyacım var, çünkü soru daha çok mevcut yönetim yapısı ile ilgiliydi. Buna cevap verme konusunda kendimi o kadar yeterli görmüyorum. DR Vakfı'nda çok demokratik bir süreç var. Çok tutarlı bir müzakere süreci, oy verme, ikinci bir oylama ve ortak bir oylama. Yönetim kurulu üyeleri önceki yönetim kurulu üyelerinin yerine seçilerek geliyor ve yakın aile üyelerinden oluşan bir kurul olduğu için, aile üyeleri bir plan program çerçevesinde kurulda dönüşümlü olarak yer alıyor. Böylece herhangi bir zaman diliminde kurulda farklı aile üyelerinden oluşan bir kombinasyon oluyor ancak her zaman bir süreklilik var.

Dr. Peggy Dulany: Öncelikle risk almanın sınırları sorusuyla başlayayım. Fiziksel güvenlik önemli. Belirli bir görev üstlenirken kendimizi fiziksel olarak da güvende tutmamız gerek. Bu tabii ki kendimizi rahat hissettiğimiz alanın asla dışına çıkmayalım demek değil, ama aynı zamanda travmadan kaçınmamız lazım; bazen rahatlık alanımızın çok uzağına gittiğimizde bu çok travmatik ya da korkutucu olabiliyor. Bu nedenle benim önerim bu tür kararların bir grup tarafından kolektif olarak alınması. Birbirinin içine geçmiş halkalar şeklinde düşünebilirsiniz: Bir önceki deneyiminize benzeyen bir işle başlayabilirsiniz, o konuda kendinizi rahat hissetmeye başlayınca giderek daha dışarıya doğru ilerlersiniz. Bunu yaparken, kendinizden daha farklı insan gruplarının içine girmeye başladıkça, güven çemberinizi de genişletmiş olursunuz. Diyelim ki 1, 2, 3, 4 ve 5 şeklinde beş düzey var. Örneğin 1, 2 ve 3. düzeylerde güven oluşturduktan sonra 4. düzeye geçebilirsiniz ve daha sonra da 5'e devam edersiniz. Bu şekilde müttefikleriniz daha çoğalmış olur ve güven düzeyiniz giderek daha güçlenir.

Düşün Taşın Derneği; bu harika bir fikirmiş. Sorunun ne olduğunu tam duyamadım galiba.

Filiz Bikmen: Gençlikle ilgili bir soruydu. Michael buna cevap verdi. Gençleri nasıl harekete geçireceğiz? Bu arada soruyu soran Fark Yaratıcılarımız'dan biriydi.

Dr. Peggy Dulany: Ah, harika. Bir diğ er soru devlet hayırseverliğin yolunu da açabilir güçleştirebilir de şeklinde bir soruydu. Bu benim üzerinde çok araştırma yaptığım bir alan, çünkü çok farklı toplumlarda çalışmalar yürütüyoruz. Size Brezilya'dan örnek verebilirim. Brezilya'da vakıf kurmayı destekleyen iyi kanunlar yok. Aslında, insanlar bunun için hileye başvuruyorlar. Vakıf yerine enstitüler kuruyorlar çünkü vakıf kurmak için baştan en az 2 milyon dolarınız olması gerekiyor. Ben bir toplum vakfıysam, vakfı kurmadan 2 milyonu nereden bulacağım? O yüzden çalıştığımız ülkelerde hep ortaklar arıyoruz. Bu yine kim kimi etkiliyor meselesi. Meksika'da ilginç bir örnek vardı; sivil toplum ve iş çevreleri bir araya gelip hükümete teklif sununca kanunları değiştirmek zorunda kaldılar. Çünkü hükümet ne iş çevrelerini kendi çıkarlarını gütmekle suçlayabildi, ne de sivil toplum örgütlerini etkili olmamakla ya da yolsuzlukla suçlayabildi. İki taraf aynı teklifle gidince davaları çok daha güçlü hale geldi. Hükümet vatandaşlarına hizmet için oradadır, ancak bazen hükümetin bu türden girişimlere dost mevzuat geliştirmesi için, ortak olması olası görünmeyen tarafların birlikte hareket etmesi gerekiyor.

Filiz Bikmen: Teşekkürler. Seminerimizin sonuna yaklaşıyoruz. Ancak bitirmeden önce Michael'in bizlerle paylaşmak istediği özel bir şiir var. Liderlikle ilgili bir şiir ve bir bakıma güvenli ortamlarla ilgili yaptığımız tartışmayla da çok ilintili.

Michael Quattrone: Teşekkürler. Bu şiirin adı, *For a Leader* (Bir Lider İçin). Şairi, üç yıl önce hayata gözlerini yuman John O'Donohue. Kendisi örgütsel liderlik konusunda da düşünceleri olan İrlandalı bir şair ve filozof. İrlanda'ya özgü *blissing* (şükran, hayır duası) sanatını icra ediyor; hayatın görünmeyen taraflarını görünür kılma sanatı diyorsun buna.

Bu, onun dualarından oluşan bir kitap ve *For a Leader* şiiri:

*Nezaketle davranıp,
Kişisel olanla olmayı ayırt etmeyi öğrenecek kadar
Zarif ve bilge ol*

*Eleştiriye karşı misafirperver ol
Kendini asla her şeyin merkezine oturtma
Kibirle değil, hizmet duygusuyla at adımını*

*Geliştir kendini
Zihnini geliştir ve rafine et düşüncelerini*

*Senin için çalışanlar
Bilsinler onları gördüğünü
ve saygı duy onlara*

*Varlığını hissettirme sanatını öğren,
ki seninle karşılaşanlar sana yönelsin*

*Biri başaramadığında ya da seni hayal kırıklığına uğrattığında,
Zarafetinle yaklaş, yenilenip gelişmeye giden yolda, bir merdiven ol ona*

*Zihnin armağanlarının kıymetini bil
Okuyarak ve yaratıcı düşünceyle
Yeninin eskiyle birleşip zenginleştiği hudut bölgesinde hizmete devam et
Asla memur olma*

*Can kulağıyla dinlemenin bilgeliğini
Faziletli sözcüklerin iyileştirdiğini
Takdir dolu bakışın teşvik ettiğini
Başı dik durmanın zarafetini
Kasvetli sorunun ucunda duran bahar mevsimini bil*

*Zihnin hudut kapılarını sevsin,
ki gözle görünenin ötesinde uzanan, parlak tarlalara uzanabilesin*

*İyi dostların olsun, kör noktalarına ayna tutan,
Liderlik, gerçek bir gelişim macerası olsun senin için.*

Filiz Bikmen: Teşekkürler. Evet, seminerimizin sonuna geldik. Hepinize katılımınız için teşekkür ederiz, büyük memnuniyet duyduk. Kalpten en büyük teşekkür ise onca yolu kat ederek kendilerini bugün bizlerle paylaşan Peggy ve Michael'a. Katkılarınız için müteşekkirimiz. Herkese harika bir gün diliyoruz. Geldiğiniz için tekrar teşekkür ederiz.